

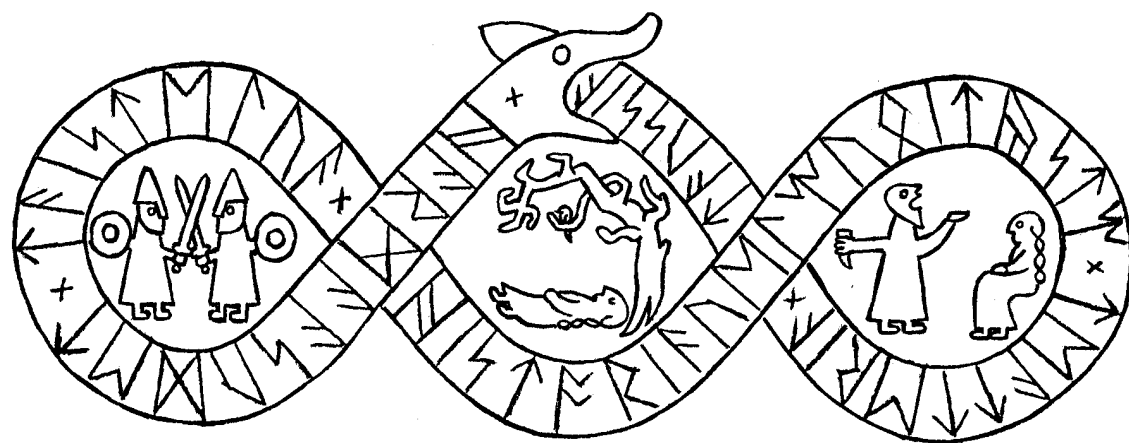
2. 2006

Harmaasusien Airut

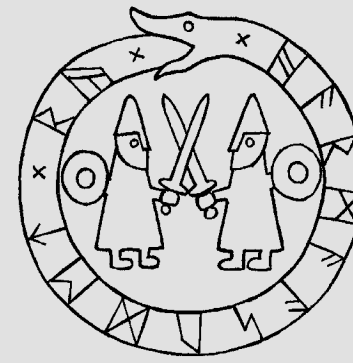

SISÄLLYS

- 04 PÄÄKIRJOITUS
- 05 RUOTSIN ITÄOSIEN HISTORIAA, OSA 3
- 07 LEVOTTOMUUKSIA LÄHI-IDÄSSÄ, OSA 2
- 08 BITWA POD GRUNWALDEM
- 15 AIRUEN LUKIJAKYSELY 2006 VASTAUKSET
- 16 JULLEN ASKARTELUNURKKAUS
- 18 TtT
- 20 JOUKO JOUTAVAINEN
- 22 UUTISET
- 23 HATKA

www.greywolves.org

Julkaisija

Harmaasudet ry

Päätoimittaja

Olli Hakkarainen

olli.hakkarainen@helsinki.fi

Graafinen ulkoasu

Hannamari Vahtikari

hannes@greywolves.org

Paino

Helsingin Nuorisosiainkeskus

Kansikuvat

Heraldry Clipart

Piirroksat ja kuvat

Tomi Letonsaari 2-4

The Bible Revival 7

Heraldry Clipart 8, 11, 16

Osoite

Harmaasudet ry

PL 8

00750 Helsinki

Sähköposti

airut@greywolves.org

Harmaasudet ry

Harmaasudet ry on Pääkaupunkiseudulla toimiva eloroolipeli- ja historianelävöittämissyhistys. Meille historia ei ole vain puisevia kirjapinoja, vaan elävää ja rikasta aikaa.

Suomen virallinen historia alkaa ristiretkistä ja ensimmäisistä kirjallisista dokumenteista. Esihistoriasta kertovat vain arkeologiset löydöt. Monelle 1000-luvun vaihteen Suomi onkin luolamiesten valtakuntaa. Haluammekin omalta osaltamme oikaista näitä käsityksiä ja kertoa viikinkiajan värikkästä kulttuurista.

Harmaasudet ry:n toiminta käsittää useita historianelävöittämisen osa-alueita. Kädentaitoihin tutustuminen on tärkeää jo varusteiden valmistamisenkin vuoksi. Taisteluharjoituksissa opitaan käsittelemään aika-kauden aseita vanhaan tapaan ja menneeseen aikaan eläydytään myös eloroolipelien keinoin. Historiatapahtumissa esiintyessä pyritään hyödyntämään kaikkia näitä opittuja taitoja.

Harmaasusiksi tunnustautuu väkeä monelta alalta – joukossamme on niin yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoita, lukiolaisia kuin työelämänsä aloittaneitakin. Harmaasusien jäsenyys ei vaadi erityistä historiantuntemusta, kykyä tai ominaisuuksia. Meitä yhdistää kiinnostus menneisyyteen ja innostus sen eläväksi tekemiseen.

Harmaasusien Airut

Harmaasusien Airut on eloroolipeli- ja historianelävöittämissyhistys Harmaasudet ry:n jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tarkoitus on levittää tietoa historiallisista aikakausista ja tapahtumista sekä eloroolipeleistä kansantajuisesti päitsi jäsenille, myös muille kiinnostuneille.

Airuen artikkelit kirjoitetaan vapaaehtoisvoimin, eivätkä yhdistys tai lehden toimitus ota vastuuta mahdollisista virheistä. Airut ei ole tieteellinen julkaisu. Esitetyt näkemykset pohjautuvat kuitenkin joko omakohtaiseen kokemukseen tai tutkittuun tietoon.

Aloitetaan hyvillä uutisilla: tätä lehteä luetaan! Lukijakyselyn myötä tuli ihan oikeaa palautetta ja mielipiteitä Airuen sisällöstä. Palautteenne on luettu, tilastoitu ja kirjoitettu jutuksi tähän lehteen, ja tullaan huomioimaan sikäli kun se on mahdollista. Lehteä tehdään edelleen täysin vapaaehtoisvoimin, ja paras tapa saada Airueeseen haluaamaansa sisältöä on tietenkin kirjoittaa se itse. Asiallista tai vähän asian vierestäkin menevää materiaalia kannattaa tarjota, kyllä se lehteen mahtuu. Jäsenille suunnattu lehden on syytäkin olla jäsenistönsä näköinen.

Painovapauden rajoja on viime aikoina kokeiltu ahkerasti, Tanskan muukalaisvastaisten piirien äänitorven inspiroimana. Tähänkin lehteen piti ennen tämän ”kulttuuritaistelun” puhkeamista tekemäni salaisen suunnitelman mukaan tulla kevyt juttu Muhammedista, kuvineen päivineen. Päätin kuitenkin hyllyttää idean nähtyäni, keiden puolelle sillä mentäisiin. Sananvapaus on tärkeä asia, mutta kun sitä ”puolustavat” tanskalaiset uusnatsit, siihen kelkkaan hyppäämisen hyöty on vähintäänkin kyseenalainen.

Vakavista asioista kesänviettovinkeihin: Harmaasudet osallistuvat tulevanakin kesänä useisiin historianelävöittämistapahtumiin. Moneen niistä mahtuu vielä mukaan, kannattaa tarkastaa tapahtumat Hatkasta ja seurata ilmoittelua Harmaausien sähköpostilistalla. Kesälaitumia odotellessa voi lukea vaikkapa viime vuoden kävijän Konsta Nikkasen raporttia Grunwaldin taistelun elävöitystapahtumasta Puolassa.

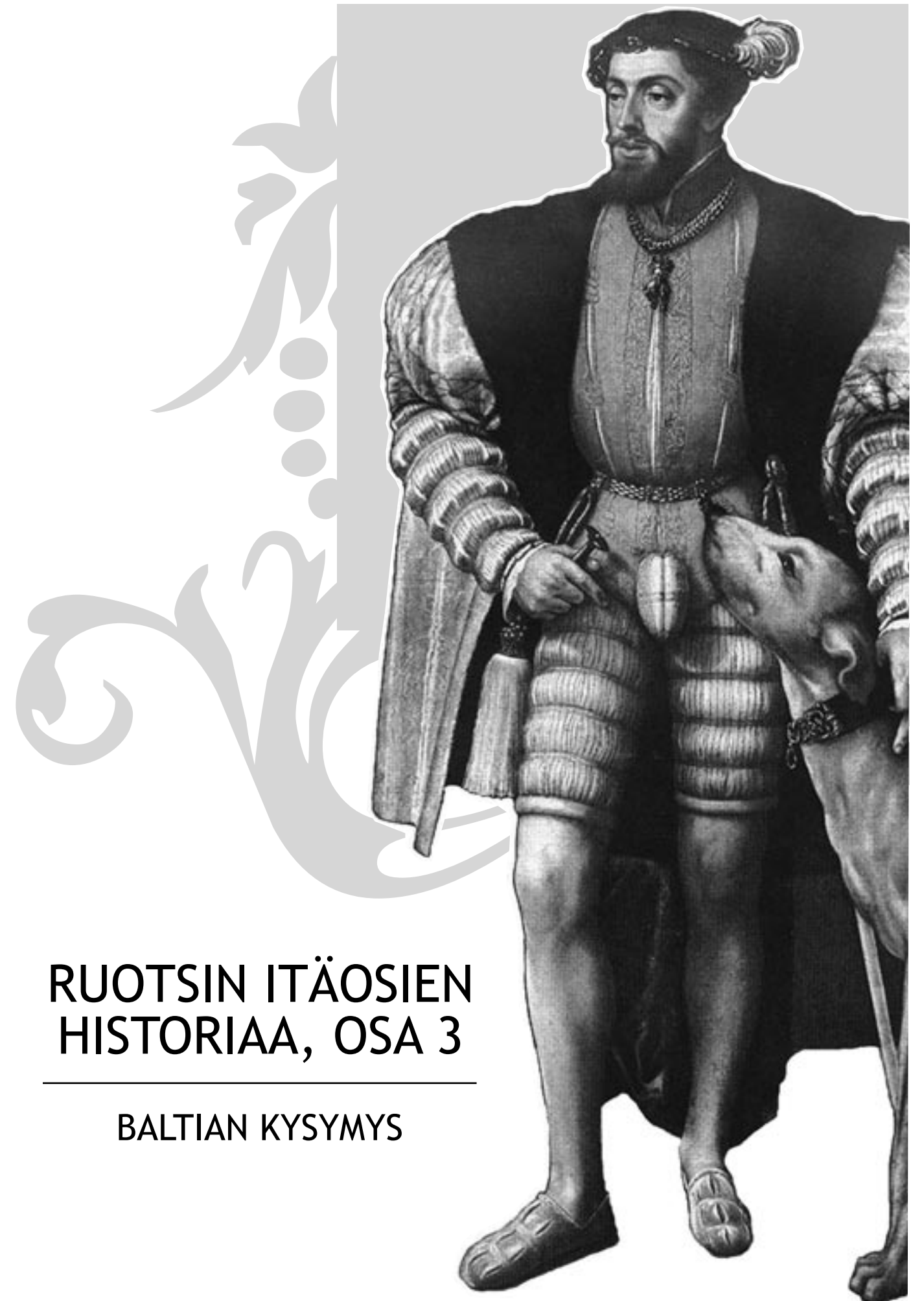
Aurinkoista kesää kaikille Airuen lukijoille!

p.s. Tässä numerossa starttaa Tuomas Tammiston piirtämä ja allekirjoittaneen käsikirjoittama sarjakuva-jatkokertomus. Muinais-Suomeen sijoittuva tarina edustaa kevyttä huumorilinjaa kalevalamitassa. Tulevaisuus näyttää, kuinka pitkälle jännittävä seikkailu jatkuu...

Olli Hakkarainen
päätoimittaja

RUOTSIN ITÄOSIEN HISTORIAA, OSA 3

BALTIAN KYSYMYS

Ruotsalaiset valloittivat Itämaana tunnettua Suomenlahden pohjoispuolta 1100-luvulta lähtien. Vasta Karjalan kannaksella he kohtasivat järjestäytyntä vastarintaa Novgorodin valtakunnan muodossa. Vuoden 1323 Pähkinäsaaren rauha pysäytti Ruotsin etenemisen kohti Nevan suuta, ja teki Viipurista rajakaupungin. Epävakaus itärajalla jatkui vielä pitkään eikä ajoittaisesta kahakoinnista ja sotimisestakaan huolimatta merkittävää kehitystä tapahtunut. Ruotsin valtakunnan voimistuminen ja rajansiirrot tapahtuivat seuraavien vuosisatojen ajan lähinnä Skandinavian niemimaalla.

Samanaikaisesti Saksalainen ritarikunta valloitti Baltian aluetta ja osti tanskalaisilta Tallinnan hansakaupungin Suomenlahden etelärannalta. Tallinnasta tuli tärkeä ja menestyvä kauppakeskus. Saksalaiset järjestivät olot Baltiassa mielensä mukaisesti. Se tarkoitti käytännössä feodaalisen järjestelmän rakentamista. Paikalliset asukkaat jäivät maaorjien asemaan, saksalaisten kontrolloidessa kauppaa ja hallintoa. Järjestely oli tehokas, ja mahdollisti ristiretkien varjolla maata valloittaneen ritarikunnan jatkuvan olemassaolon, vaikka itse taistelut kohdistuivatkin tuohon aikaan jo ortodoksihallitsijoiden valtakuntia vastaan.

Kalmarin unionin hajottua ja Ruotsin saatua suvereniteettinsa takaisin, se pystyi

keskittämään huomiotaan myös itärajalleen. Vahvistettuaan asemansa Suomenlahden pohjoispuolella, se käänsi katseensa etelään. Tallinnasta oli 1500-luvulle tultaessa tullut Suomenlahden tärkein kauppapaikka, jonka kasvava Ruotsin valtakunta olisi mielellään luenut omistuksiinsa. Ensin kuitenkin pyrittiin saamaan oma, parempi kaupunki Tallinnan kilpailijaksi. Tätä varten Kustaa Vaasa perusti vuonna 1550 Helsingin sitä vastapäätä. Kaupunkiin pakkoasutettiin joukko säätyläistä ja kauppiaita, mutta se ei lähtenyt kasvamaan toivotulla tavalla ja sai pian jäädä oman onnensa nojaan.

Pian kuitenkin jo vaihdettiin taktiikkaa. Vuonna 1561 Eestinmaan alueelle tarjottiin suojelua Puolaa ja Venäjää vastaan. Paikallinen aateli hyväksyi tarjouksen, ja niin Tallinnasta tuli Ruotsin kruunun suojeluksen alainen. Tämän jälkeen ruotsalaiset alkoivat laajentaa valtapiiriään hitaasti etelään. Liivinmaasta taisteltiin pitkään, ja laajentumisprosessin päätti vasta pitkä sota Puolan kanssa vuosina 1621-1629. Sen edemmäksi eivät ruotsalaiset joistakin yrityksistä huolimatta Baltiassa päässeet.

Yhteiskunnalliset olot Baltiassa poikkesivat huomattavasti Ruotsin ydinalueen oloista. Muualla Ruotsissa ei tunnettu maaorjajärjestelmää, vaan köyhimmätkin talonpojat olivat vapaita miehiä. Ruotsalaisessa Baltiassa jäivät kuitenkin aluksi vallitsevat olot voimaan,

kuten dynastisissa imperiumeissa oli tapana, ja mm. maaorjuus säilyi.

Ruotsalaiset ryhtyivät pian uudistamaan alueen oloja. Valloituksen jälkeen ruotsalaista aatelia muutti Liivinmaalle ja Eestinmaalle suurin joukoin. Joukko hallinnollisia uudistuksia läpiviettiin 1630- ja 1640-luvuilla ja Baltiaa yritettiin integroida kiinteämmin Ruotsiin. Projekti päättyi kuitenkin epäonnistumisten sumaan. Vuonna 1681 Ruotsin kuningas Kaarle XI yritti lakkauttaa maaorjuuden, mutta hanke kaatui aatelin vastustukseen. Toteuttaakseen suunnitelmansa hän aloitti aatelin maiden takavarikoinnin kruunulle, joka synnytti vielä lisää vastarintaa. Tähän Kaarle vastasi vielä voimakkaammin: hän lakkautti ensin maapäivät ja sitten koko itsehallinnon vuonna 1694.

Hänen seuraajansa Kaarle XII menetti sitten koko Baltian alueen Suuressa Pohjan sodassa, ja Vuoden 1721 rauhassa saksalainen aatelisto jäi edelleen valtaan, kun Baltia siirtyi virallisesti Venäjän tsaarin hallintaan. Aateli sai säilyttää erioikeutensa vielä vuosisadan: maaorjuus lakkautettiin asteittain 1810-luvun lopulla. Ratkaisevasti sosiaalinen tilanne alueella muuttui vasta Lokakuun vallankumouksen 1917 jälkimainingeissa, kun vanha aristokratia luopui vallasta ja pakeni maasta.

_Olli Hakkarainen

LEVOTTOMUUKSIA LÄHI-IDÄSSÄ, OSA 2 VIRANOMAISET HÄVITTÄVÄT KAPINOITSIJOIDEN RAKENNUKSIJA PALESTIINASSA

Lähi-Idän kuuhunta on kaikille jo pienestä pitäen tuttua. Ongelmallisella alueella törmäävät monet uskonnot, kansat ja aatteet. Kaikenlaisiksi alueen strateginen merkitys öljyriippuvuuden kehittyttyä on vain vahvistanut koettuja ongelmia. Israelissa taas valtio, joka perustettiin uudestaan Palestiinan protektoraattiin toisen maailmansodan jälkeen on kohdellut alueen alkuperäisväestöä toisen luokan kansalaisina ja nämä ovat vastanneet väkivalloin, joka on taas kostettu uudestaan mm. tuhoamalla pusku-traktoreilla palestiinalaismilitanttien ja heidän perheidensä koteja.

Historiassa roolit ovat olleet toisinkin päin. Uskontokysymys hellenistien synkretistien ja juutalaisten nostatti ensimmäisen juutalaisten Rooman vallan vastaisen kapinan vuonna 66. Seitsemän vuotta jatkuneet levottomuudet huipentuivat vuonna 70 Jerusalemin piiritykseen ja sitä seuranneeseen hävitykseen. Jerusalemin temppeli hävitettiin kokonaan ja sen aarteisto vietiin Roomaan. Paikalle jäi vain ltkumuurina tunnettu palanen alkuperäistä rakennusta.

Juutalainen historioitsija Josefus kuvaa teoksessaan Juutalaissodan historia Jerusalemin tuhoa: "[K]eisari määräsi, että koko kaupunki ja temppeli oli revittävä maan tasalle. Ainoastaan muita ylemmäksi kohoavat tornit Fasael, Hippikos ja Mariamme sekä läntinen osa kaupungin ympärismuuria oli jätettävä jäljelle. [...] Koko muun osan kaupungin ympärismuurista sotilaat hävittäessään hajottivat maan tasalle, niin että siellä kävijät eivät pystyisi enää koskaan kuvittelemaankaan paikan olleen joskus asuttuna." (s.565)

Juutalaisten kapina murskattiin vuoteen 73 mennessä, ja suuri osa väestöstä otettiin orjiksi, tapettiin tai ajettiin maanpakoon. Tuosta tapahtumasta katsotaankin alkaneen suuressa mittakaavassa juutalaisten diaspora eli hajaannus. Juutalaissäestön takaisinmuutto Palestiinaan alkoi vakavissaan vasta 1900-luvun alussa, vaikka monet juutalaiset eivät vielä kuusi vuosikymmentä varsinaisen Israelin valtion perustamisen jälkeenkään katso tarpeelliseksi muuttua takaisin. _Olli Hakkarainen

BITWA POD

Grunwaldem

2005

Päädyimme Karoliinan kanssa kesällä 2005 ottamaan osaa isoon keskiaikatapahtumaan pohjois-Puolassa.

Merentakaisen naapurimaan histel-piirit olivat olleet meille aiemmin arvoitus, mutta edellisen vuoden Saltvikissa tapaamieni polakkien kautta olin saanut vähän perustietoa sekä liudan nettilinkkejä. Kiinnostavimmat tapahtumat vaikuttivat olevan Wolinin viikinkimarkkinat elokuussa sekä joku hillittömän kokoinen terästaistelu heinäkuussa. Wolin ajoittui meidän kannalta huonoon aikaan, joten päätimme lähteä siihen toiseen tapahtumaan. Markkinatutuilta saimme tietää että se Grunwaldin taistelun uudelleenelävöitys oli lähes koko Puolan histelväen yhteen paikkaan keräävä kesän päätapahtuma. Tapahtuman järjestäjät tavoitimme helposti internetin ihmemaasta ja saimme englanninkielelle käännettyä tietoa tapahtumasta. Jonkinmoisten keskiaikakamojen kasaan heittäminen - ja minun tapauksessani myös sotisovan koostamisen, koska itsetuhovaiston ajamana halusin saada ensikäden tietoa puolalaisesta terästaistelusta - jälkeen olimme valmiit matkaan.

Lähdimme Suomesta matkaan keskiviikkona töiden jälkeen, kunnianhimoisena tavoitteenamme olla perillä alle vuorokauden sisällä. Viroon saavuimme (nopealla lauttayhteydellä) seitsemän aikaan, ja ajoimme suoraa päätä Latvian ja Liettuan rajalle, reilun 450km matkan. Tähän meni aikaa noin kuusi tuntia, todistaen väitteet Via Baltican hitaudesta höpinöiksi. Suomalaisilla valtateillä matkaaminen on usein hankalampaa ja hitaampaa.

Liettualaisella rekkaparkkiksella mukavasti pakettiauton takaosassa nukutun yön jälkeen oli vuorossa menomatkan toinen ja hermojarassaavampi puolisko. Liettuan läpiajo sujui parissa tunnissa, mutta (kuten jo etukäteen tiesimme) Puolassa alkoi

Osanottajien asustus oli linjassa tapahtuman yleisen hyvän autenttisuustason kanssa. Etenkin kun otetaan huomioon, että läheskään kaikki osanottajat eivät olleet ensisijaisesti keskiajan harrastajia, vaan tapahtuman status Puolan histelkesän huipentumana oli saanut paikalle myös varhaisempien ja myöhempien aikakausien harrastajia.

rekkojen perässä köröttely, katkeamattomien taajamien läpi ryömiminen sekä kääpiökoisten polski fiatien ohitusyritysten kauhistelu. No, onneksi matkaa Puolan puolella ei ollut kuin pari sataa kilometriä: Grunwaldin taistelupaikka sijaitsee Olsztynin kaupungin lähellä Puolan koillisnurkassa, kätevän lähellä Baltian maita.

Saavuimme perille torstai-iltapäivällä. Mitättömän pienten Stebarkin ja Grunwaldin kylien välissä, viljapeltojen keskellä oli festarikokoinen telttaleiri sekä mahtipontinen muistomerkki. Parkkipaikka ja huoltoalue oli diskreetisti järjestetty hieman erilleen keskiaikaleiristä, ja yleisöpalvelut tivolilaitteineen sekä makkarakujuineen olivat puolen kilometrin päässä, muistomerkin ja taistelutantereen toisella puolella mikä oli muuten erinomainen järjestely. Yhteyshenkilöömme Przemyslaw Rey: iin sai yhteyden kännykällä. Huippumukava Rey (jonka etunimeä oli turha edes yrittää lausua) joka vastasi Camp Babilonista eli ulkomaisten retkueiden leiristä esitteli meille alueen, brieffasi aikataulusta ja jakoi kulkulupia: autolle parkkilupa, Karolle hieno backstagepassin näköinen ”siviilin oleskelulupa” ja minulle metallista prässätty numeroitu taistelijan lupa jota kuului pitää kaulassa taistelussa. Isolla tapahtumalla täytyi olla asialliset turvajärjestelyt, ja täytyi sanoa että ne oli hoidettu esimerkillisesti.

Camp Babiloniin oli siis majoitettu ulkomaiset osallistujat, mutta käytännössä tämä tarkoitti

suomalaisia (2), saksalaisia (reilu 10) sekä italialaisia (vajaan 10). Tapahtumaan otti kuitenkin osaa isoja ryhmiä Puolan lähialueilta: Liettuasta, Valko-Venäjältä, Tsekeistä, Ukrainasta ja Venäjältä, yhteensä useita satoja. Nämä ryhmät kuitenkin asuivat omissa leireissään ja, tapahtuman monivuotisina kävijöinä, heitä ei samalla tapaa pidetty hassuina ulkomaalaisina kuin meitä. Eli käytännössä Camp Babilon oli ”englanninkielisten” ulkomaalaisten leiri. Puolalaiset, itäisemmistä naapureistaan nyt puhumattakaan, olivatkin todella ujoja kommunikoidaan englanniksi vaikka aika monet kieltä osasivatkin.

Suomen edustajina emme olleet lukuisampia saatika sitten parhaiten proppautuneita ulkomaalaisista, mutta voimme ainakin kehua olleemme mukavimpia. Keski-ikäiset saksalaiset olivat ihan hauskaa sakkia mutta viihtyivät pääosin keskenään ja kieltäytyivät puhumasta juurikaan muuta kieltä kuin omaansa. Italialaisryhmää ei näkynyt, pelkäsivät kai slaavibakteereja. Ainoa mitä heidän edesottamuksistaan kuulumme oli se, että he aiheuttivat Reyille päänsisäisiä vaivaa sähköä jääkaappiin ja sitten polttamalla leirin sulakkeet jääkaapillaan. Kyseessä ei siis ollut mikään retkijääkaappi. ”Englanninkielisistä” me kaksi olimme ilmeisesti ainoita, jotka söivät ja joivat yhdessä puolalaisten kanssa, tosin meillä nyt olikin jo valmiiksi ystäviä paikallisissa.

Keskiaikaleiri näytti etenkin alkuillasta, turistien poistuttua, juuri siltä kuin pitikin - keskiaikaiselta. Ajanmukaisia telttoja oli satoja, ja suurin osa ryhmistä piti tosissaan huolta leiriensä autenttisuudesta ilmeestä. Kaikilla isommilla ryhmillä, joita oli varmaan toista kymmentä, oli siis omat aidatut leirinsä, joihin osaan oli edellisillä viikoilla rakennettu paaluvälikkeitä, vallihautoja, keittopaikkoja ja vaikka mitä. Moderneissa teltoissa yöpyjille oli varattu oma alueensa parkkipaikan vierestä, tosin jonkin verran muoviteltoja oli pystytetty huomaamattomille paikoille histel-leiriinkin. Näistä järjestäjät eivät tykänneet.

Osanottajien asustus oli linjassa tapahtuman yleisen hyvän autenttisuustason kanssa. Etenkin kun otetaan huomioon, että läheskään kaikki osanottajat eivät olleet ensisijaisesti keskiajan harrastajia, vaan

tapahtuman status Puolan histelkesän huipentumana olisauutpaikallemyös varhaisempien ja myöhempien aikakausien harrastajia. Jonkin verran alueella näkyi viikinkiejiä ja 1500-luvun landsknechtejä sekä lakanaviittateinejä, mutta varmaan 90% osanottajista oli sisäistänyt järjestäjien varusteille asettaman ohjeellisen aikavälin, vuodesta 1350 vuoteen 1450. Taistelukentällä tämä oli muuten ehdoton aikaraja kampeille.

Ennakkoluuloilla puolalaisista ja itäeurooppalaisista histelporukoista mättöpainotteisina ja arveluttavia poliittisia ideologioita kannattavina äijäporukoina sai heittää vesilintua. Osanottajusto niin tapahtumassa kuin myös taistelussakin oli ilahduttavat heterogeeninen: kaljupäisiä ja lihaksikkaita mättäjiä oli paljon (ihan leppoisaa sakkia nekin), mutta niin oli myös teinilarppaajan näköisiä pitkätukkia, renessanssitansseissa hömpsytteleviä pukuharrastajia sekä (suomalaisen oloisia) nokisia kakkijä-käsityöläisiä. Taistelun jälkeen monesta haarniskasta kuoriutui it-nörtti tai hevimiies. Sukupuolijakauma oli tasainen ja naiset eivät olleet mitenkään alistetussa asemassa (paitsi taistelukentällä) vaikka katolisessa maassa oltiin.

Torstai ja perjantai olivat harrastajapainotteisia hengailu- ja harjoittelupäiviä, mutta vierailijoitakin (kai pääosin lähialueilta) kierteli paikalla

satamäärin. Lauantaina paikalle saapui sitten 60 000-päinen yleisöjoukko valtiovieraineen, sotilassoittokuntineen ja partiolaistaumoineen. Suuren ja vallattoman, alueella vapaasti vaeltavan yleisömäärän takia esimerkiksi histel-väen bajamajavessat olivat lukollisia ja tarkasti säännösteltyjä (jokaiselle leirille oli parkkipaikalla omat vessansa ja näihin rajallinen määrä avaimia) sekä leirit aidattuja sekä usein niitä asuttavien ryhmien vartioimia. Aiempina vuosina oli ollut ongelmia, kun yleisön edustajat olivat käyttäneet histel-leirin fasilitteetteja turhan railakkaasti. Meille jäi tosin pelkästään myönteinen fiilis ilmaisen jättitapahtuman (lap siperhepainotteisesta) yleisöstä. Tuli poseerattua useamman puolalaisen perheen valokuva-albumiin.

Kaupustelijoita oli paikalla kahdessa keskittymässä: histel-kaman myyjät reunustivat keskiaikaleirin keskusaukiota, ja turistialueella kukkulan toisella puolella oli iso liuta tavanomaisempia torikauppiaita. Histelkauppiaita oli kolmisenkymmentä: paljon samaa tavaraa kuin yleensä keskiaikamarkkinoilla, kuten taideseppiä ja koruja. Ase- ja panssarimyyjiä oli tietenkin melko paljon, mm. tsekkiläisten tehtaiden kaupparatsuja, mutta myös erikoisuuksia kuten puolalainen histelkenkiin erikoistunut pieni kenkätehdas. Halpaa ja hyvää tavaraa oli paljon kaupan, mutta myös hintavaa spesiaalikamaa: paikallisten käsityöläisten tulotaso on viime vuosina noussut naurettavan pienestä kohti minimipalkkaa, ja hyvä niin.

Turistipuolenkin kojuista löysi ostettavaa tavaraa, mm. taljoja ja koreja. Ainoa selkeä puute oli ravintopuolella: histelpuolella ei ollut ainuttakaan ruokakojua (vain yksi kaljakarsina). Jos turistipuolen makkarapainotteiset antimet eivät kiinnostaneet, oli pienikin ruoka pakko laittaa itse.

Sää oli koko tapahtuman ajan tosi helteinen ja aurinkoinen. Puoli tuntia ennen taistelua tuli hillitön kymmenminuuttinen sadekuuro: taisteluun osallistujat olivat siinä vaiheessa jo ryhmittyneet osastoihinsa keskusaukiolle, eikä kukaan jaksanut lähteä etsimään sateensuojaa (ja kaikki suojat olivat joka tapauksessa täynnä turisteja).

Rankkasade vain ropisi 1500 taistelijan panssareista. Kuulemma edellisenäkin vuonna oltiin koettu täsmälleen samanlainen yllätys sade (vieläpä ukkosen kanssa) juuri ennen taistelua.

Kai itse taistelustakin pitää jotain kirjoittaa.

Kyseessä oli siis selkeästi

taistelunäytös, ei vapaamuotoinen taistelu:

ymmärrettävää turvallisuussyistä ja yleisön kannalta, eikä mitenkään erityisen ikävää kentällä olijankaan näkökulmasta. Yksiköiden liikkeet oltiin käsikirjoitettu, kentän tapahtumia selkeytti yleisöllä mahtipontinen kertojanääni kaiuttimista jne. Yksilötasolla jokainen taistelija kuitenkin teki mitä halusi, oman yksikkönsä mukana tietenkin. Monet olivat sopineet jo etukäteen, ketä vastaan kentällä taistelisivat ja kumpi kuolisi.

Taistelua oltiin harjoiteltu hyvin rennolla meiningillä torstaina ja perjantaina pariin otteeseen. Harjoitusten tarkoitus oli lähinnä selvittää kullekin yksikölle, mitä heidän oletetaan tekevän ja missä vaiheessa sekä varmistaa että kaikki tietävät missä paikoissa tykistötulta esittävät pyrotekniikat tulevat laukeamaan. Pääosin harjoitukset koostuivat nurmikolla loikoilusta ja huonosta huumorista.

Itse esitin tataarijousimiestä yhdessä Puola-Liettuan kolmesta jousimiesyksiköstä, joista jokaisessa oli kolmisenkymmentä ampujaa. Puolet jousimiehistä oli naispuolisia: naisten osallistumista taisteluun muuten kuin jousiampujina, ratsastajina tai vedenkantajina ei rohkaistu. Teoriassa

Yksilötasolla jokainen taistelija kuitenkin teki mitä halusi, oman yksikkönsä mukana tietenkin. Monet olivat sopineet jo etukäteen, ketä vastaan kentällä taistelisivat ja kumpi kuolisi.

Puittane, että kerron että kaikki nuolet tuli ammuttua, hauskaa oli ja kaikkein hienointa oli se kun tuntematon oikeasti tataaritaustainen puolalaishatsoja tuli taistelun jälkeen kättelemään.

syrynnälle oli toki autenttisuuteen sekä käytännöllisyyteen liittyvät syynä, mutta tuskin Suomessa vastaavaa suositusta tehtäisiin.

Tässä vaiheessa voisin tietenkin lähteä käymään läpi taistelun yksityiskohtia sekä ns. hardware-asioita

jousien tehoista panssarivaatimuksiin, mutta silloin tämä artikkeli pitäisi julkaista jatkokertomuksena. Riittänee, että kerron että kaikki nuolet tuli ammuttua, hauskaa oli ja kaikkein hienointa oli se kun tuntematon oikeasti tataaritaustainen puolalaishatsoja tuli taistelun jälkeen kättelemään.

Taistelun jälkeinen (tapahtuman viimeinen) ilta oli pyhitetty harrastajien rentoutumiselle. Kuten keskiaikatapahtumissa ympäri maailmaa, ohjelmassa oli muun muassa paikallisten pyromaaniryhmien esityksiä, folkrock-bändejä sekä alkoholin nauttimista leirinuotioilla. Jälkimmäisessä kohdassa auttoi osaltaan puolalainen panimo, joka oli sponsorin ominaisuudessa lahjoittanut jokaiselle taistelun osanottajalle sikspäkin kaljaa. Olutpalkalla sotiminen onkin täysin autenttista.

Tapahtuman viulut maksoivat siis muutama sponsori, erilaiset yhdistykset ja säätiöt (kuten partiolaiset !?) sekä ensisijaisesti paikallishallinto. Järjestäjinä oli Puolan vanhin histelryhmä Miekan ja Varsijousen Kilta sekä parin läheisen linnasäätiön ja -museon puuhahenkilöt. Niin yleisölle kuin osallistujille koko lysti oli täysin ilmaista: pakollinen taistelijan vakuutuskin maksoi vain pari euroa. Heti tapahtuman jälkeen oli helppo sanoa, että edes puolalainen maantieliikenne ei estä meitä palaamasta seuraavana vuonna. _Konsta Nikkanen

>>

Grunwald 1410

Grunwaldin taistelu, jonka saksalaiset tuntevat Tannenbergin ja liettualaiset Zalgirisin taisteluna, käytiin 15.7.1410. Siinä Puola-Liettuan johtama liittoutuma (riveissään niinkin erilaista sakkia kuin böömiläisiä palkkasotureita, Kulaisen Ordan tataareja sekä venäläisten ruhtinaskuntien sotilaita) löi Saksalaisen Ritarikunnan joukot. Taistelu oli yksi keskiajan suurimpia. Grunwaldista alkoi Saksalaisen Ritarikunnan alamäki ja toisaalta Puola-Liettuan suuruuden ajat. Propagandanikkarit eri aikoina ovat osanneet käyttää Grunwaldin mainetta eri tarkoituksiin: Ensimmäisessä Maailmansodassa saksalaiset valitsivat saman paikan voittoisalle taistelulleen puolalaisia vastaan, tarkoituksenaan pyyhkiä sillä viidensadan vuoden takainen häpeä unohduksiin. Neuvostoliitto taas näki slaavilaisten kansojen ensimmäisen kerran yhdistäneen voimansa saksalaista hyökkäävää fasismia vastaan Grunwaldissa.

Grunwald 2006

Grunwaldin taistelu järjestetään tänä vuonna tarkkana vuosipäivänään, lauantaina 15.7.2006. Sinne on toki lähdössä pieni porukka suomalaisia ainakin Harmaasusista sekä Varusseppäin Killasta: osa omalla autolla, osa julkisilla kulkuneuvoilla (Tallinnasta ja Vilnasta lähtee päivittäin busseja Olsztyniin). Mukaan mahtuu vielä, ja kuten voi artikkelin perusteella päätellä, voin tosiaan suositella lähtemistä. Toukokuun loppuun mennessä olisi tarkoitus tietää lähtijöiden määrä. Ilmoittautumiset ja kyselyt allekirjoittaneelle osoitteeseen konsta.nikkanen@espoo.fi

JÖÖTTIÄ VAI JAUTAA

Lukijoiden vastauksia

Sisältö

"Olen enemmänkin historiasisällön kannattaja. Roolipeliarvostelut lyhyesti ovat jees (raati ja oliko tämän ja tämän järjestäjän peli hyvä), mutta peleistä lukeminen jälkikäteen on yhtä tyhjän kanssa. Kevyet/populaarit historiajutut olisivat tosi jees. Ei paksua yliopistopaatoista opiskelutovereille ja ammattikunnalle, vaan tietoa kansalle."

"Ihan jees. Käytännön harrastamiseen liittyvät jutut ovat mielenkiintoisimpia; raportit tapahtumista, peleistä jne., käsityöohjeet, rautakautiset ruokaohjeet jne. Jotkut aikakautta X kuvaavat artikkelisarjat eivät aina iske omiin mielenkiinnonkohteisiin, mutta eipä tuo haitanne, kunhan sisältö pysyy yleisesti suht monipuolisena."

"En ole koskaan lukenut, mutta osallistun kilpailuun..."

Ulkoasu

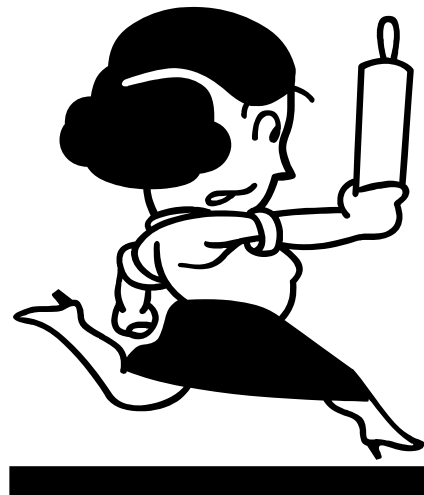
"Jaa-a. Kyllähän se menee. Minun puolestani kokeellinenkin tyyli on ns. just jees, eikä tuosta tekstin luettavuudesta ole pahaa sanottavaa. Ainoa napaisemisen aihe olisi alaviiva, kun pilkkuja ei ole nussittavaksi. Hatten är din! Jesus Christ and his merry Gentlemen!!"

Miksi Airutta luetaan

"Ihan kiva lukea mitä kaverit on saaneet aikaan, jos lehti sattuu nenän eteen."

"Paino varmuus paremmaksi, viime vuoden ainueksi jäänyt nro tuli vasta tammikuussa 2006!"

"Kun se nyt aina tulee kotiin, niin pitäähän sitä vähän katsoa, jos siellä olisi jotain kiinnostavaa."

AIRUEN LUKIJAKYSELY 2006 VASTAUKSET

Viime numerossa kysyttiin Airuen lukijoilta, mitä mieltä he olivat lehdestä. Kyselyyn tuli lopulta, kyselylomakkeen internetiin saamisen jälkeen, jopa ihan vastauksiakin. Kyselyn tulokset ovat näin ollen rohkaisevia: ainakin jotkut tahot katsovat haluavansa vastata kysymyksiin lehden sisällöstä, ja vastauksista päätellen myös lukevat lehteä!

Vastaajista puolet olivat Harmaasusien ikuisuusjäseniä ja toinen puoli ainakin vuoden tai pari toiminnassa mukana olleita. Uudeksi jäseneksi ei tunnustautunut yksikään vastanneista, mikä on sinänsä harmi, sillä olisi ollut mielenkiintoista lukea myös uusien jäsenten kommentteja lehdestä. Ehkä ensi kerralla sitten.

Airutta luetaan otoksen perusteella kiitettävän useasti, kolme neljäosaa vastanneista myönsi tutustuvansa lehteen yleensä tai jopa aina. Airuen potentiaalisia tekijöitä tuntui myös riittävän, vaikka kukaan ei suoraan tehtävänantoa pyytänytkään.

Airuen sisällöstä syntyi melko lailla hajontaa jo rajallisestakin vastaajajoukossa. Toivottiin käytännön harrastamiseen liittyviä juttuja ja toisaalta laajoja historia-artikkelisarjoja. Toiset taas halusivat kevyttä luettavaa, sarjakuvia ja spekulatiivisia juttuja

tai populistista historiaa kansalle.

Jotkin näistä toiveista täyttyvät tässäkin numerossa. Pyydettiin myös vanhoja juttuja uusintoina, ja ehkä arkistojen äärelle olisikin syytä palata lähitulevaisuudessa.

Toisin kuin sisältö, ulkoasu ei juuri jakanut mielipiteitä. Tasapalstoja kiiteltiin ansaitusti, ja yleisarviot liikkuivat "loistavasta" "ihan ok":hon. Taittojaljen sanottiin jopa ansaitsevan digipainatuksen, mutta se lienee toistaiseksi jätettävä haaveilun asteelle.

Pääasiallinen syy lukea Airutta näyttäisivät olevan se, että lehti tulee jäsenetuna ja on siellä jotain mielenkiintoisia juttujakin, ainakin joskus ja sitäpaitsi kavereiden aikaansaannokset kiinnostavat myös. Ilmoittipa joku lukevansa Airutta saunassakin(!)

Summa summarum, tämän kyselyn perusteella tuskin tapahtuu siis mitään radikaalia muutosta. Nykyinen linja on yleisesti olosuhteiden rajoissa hyväksi havaittu. Aina voidaan tietenkin tehdä enemmän, paremmin ja korkeammalle, joten jos mielessäsi on jokin aihe tai juttu, jota haluaisit lehdessä käsitellä, ota rohkeasti yhteyttä! _Olli Hakkarainen

Normaalisti tavanomaiseen, mutta nykyisin hieman epäsäännölliseen rutiiniin kuuluu marpeissa käyminen. Viime aikoina en ole ottanut kovinkaan aktiivisesti osaa tuohon yhdistyksen integraatiokäytäntöön, kaikkien muiden kiireiden pakottamana. Toisaalta, eipä siellä nyt juuri muitakaan käy – tai ainakin siltä vaikuttaa. Varmaan 90% kauden peleistä on joko Olauksen tai Paavon kirjoittamia ja keskimääräinen kävijämäärä on alle kymmenen henkeä. Oli miten oli, kävin marpissa. Paikanpäällä (vai kenties bussissa jo?) lupasin Olaukselle kirjoittaa jotain samantekevää päiväkirjaa gambeson-projektistani, vaikka uhkasin myös, että tästä tekstistä tulee enemmän tai vähemmän täysin journalistisesti kunnianhimoton mitä-julius-teeke-viikon-aikana –osio. Toisaalta onhan sitä kolumnejakin. Tätä kirjoittaessani on muuten tiistai.

Viime viikko meni varsin nopeasti, syystäkin: käsin tikkaamiseen menee ihan törkeästi aikaa. Laskin jossain vaiheessa, että yhteen vajaan metrin pituiseen tikkiin menee aikaa n. 40 minuuttia – valmiissa gambesonissa on varmaan kymmeniä metrejä tikkausta. Tästä sitten laskeskelemaan, kuinka kauan aikaa siihen menee, erityisesti kun olin käytännönläheisenä ihmisenä päättänyt tehdä

toppahaarniskani yläosaan ruutukuviota, ja muutenkin tiheää tikkausta.

Aloittaessani sunnuntaina tikkauksen en aavistanut, että vielä viikon päästä olisin vaiheessa. Päätin tehdä gambesonistani normannimallisen, suljetun tunikan kaltaisen, mutta keskiahkioilla: harjoituksissa käyttämämme matala taisteluasento nimittäin tukee paljon paremmin ratsastukseen soveltuvien varusteiden käyttöä, kuin sivuhalkiollisia vaatekappaleita. Tikkaus oli ehdottomasti tehtävä käsin ja pellavalangalla – kaikkihan sen huomaisivat, jos ompelisin sen ompelukoneella käyttäen jotain polyesterilankaa. Polyesteri on muutenkin niin siistiä – sen kanssa voi aina miettiä, sulaako se jos menee istumaan liian lähelle nuotiota. Ei niin, että epäilisin polyesterilangan lämmönkestävyyttä, mutta synteettisistä materiaaleista minulla on huonoja kokemuksia.

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, oli tarkoitukseni saada vaatekappale valmiiksi lauantaihin mennessä, sillä lauantaina vapaakomppania piti treenit Pukkisaaressa. Tämäkin tieto on ehkä joiltakin hieman peitossa: joka toisen kuukauden ensimmäisenä lauantaina vapaakomppania pitää pukkisaaressa taisteluharjoitukset, viikinki- ja

varhaiskeskiaikateemalla. Paljon väkeä sinne ei yleensä saavu, eikä aprillipäivän sää erityisesti houkutellut minuakaan sinne, mutta koska olen joko a) tyhmä tai b) masokisti, lähdin 10.20 matkaan villasukissa ja nahkakengissä, joista villasukat pitävät ehkä enemmän vettä kuin mainitsemani kengät. Ensimmäisen kahdensadan metrin jälkeen olisin ihan hyvin voinut vaikka uida saareen.

Tästä päästäänkin Pukkisaaren tilanteeseen: tuskinpa tätä lehteä lukee niin moni sellaisella ajatuksella, että jaksaisi täällä puhutuista asioista mitään meteliä nostaa, mutta olenpahan vain kuullut, että kaupunki haluaisi lähivuosina laajentaa Seurasaaren ulkoilmamuseota Pukkisaaren päälle. Kai pahimman vision mukaan paikalle rahdattaisiin joku valmis kalastajakylä muovipaketissa ja pystytettäisiin vanhan tilalle. Tiedä sitten, saatan olla täysin väärässäkin ja suurennella asiaa.

Gambesoniani en kuitenkaan saanut valmiiksi ajoissa. Kun se on valmis, voin omistaa sen kreikkalaisille jumalille – kuten tunnetussa Parthenonin temppelissä, ei siinäkään ole yhtään suoraa viivaa. Nakkitakin lisäksi päätin tehdä ainakin topatun hupun kypärääni varten. Salaisena toivomukseni oli, että huppu kypärän kanssa saisi minut näyttämään

vähemmän Jaska Jokuselta, kuin miltä näytän kypärän kanssa ilman huppua - suunnitelma ei kuitenkaan aivan täysin toiminut, vaikka en hupun kanssa näytäkään enää aivan siltä, että olisin valehdellut ikäni päästäkseni sotaväkeen.

Seuraava suunnitelma on sitten rengaspanssarihuppu tai -aventail. Viimeistään näyttää luultavasti lähinnä pienijalkaiselta, mutta muuten sopusuhtaiselta. Kaiken tämän tekeminen ei kuitenkaan ole niin helppoa, vaikka aikaa teoriassa onkin. Viime aikoina päätäni ovat myös vaivanneet kaikenmaailman ajankohtaisuudet, kuten ylioppilaskirjoitukset, satunnaisen työhaun muodossa ilmenevä prostituutiovietti ja kesän aikataulujen suunnitteleminen, pitkälti liittyen niihin tapahtumiin, joihin sudet ottavat osaa. Aprillipäivänä sain myös vihdoinkin lähetettyä osanottajätietomme koskien osallistumistamme Saltvikin viikinkimarkkinoille. 24 hengen voimin voimme varmasti valloittaa koko saaren, ellei kaikkia kilpiä tarvita leikkuualustoina. On yhdistyksen kannalta kuitenkin positiivista, että edes kesän tapahtumiin ottaa osaa suuri määrä ihmisiä. Muina vuodenaikoina on tunnetusti muutakin elämää. _ Julius Väliaho

EL IMPERIO EN EL QUE NUNCA SE OCULTA EL SOL >

Sanotaan, että Brittiläinen imperiumi oli 1800-luvulla valtakunta, jossa aurinko ei koskaan laskenut. Ensimmäinen tätä titteliä vaatimaan kykenevä herra oli kuitenkin Roomankin ryöstänyt Kaarle V, jonka titteli kuului vaatimattomasti vuonna 1530 seuraavasti: Pyhän Saksalais-Roomalaisen keisarikunnan keisari, Saksan kuningas, Aragonian, Mallorcan ja Valencian kuningas, Barcelonan kreivi, Napolin ja Sisilian kuningas, Brabantin, Gueldersin, Limburgin, Lothierin ja Luxemburgin herttua, sekä Artois'n, Flanderin, Hainautin, Hollannin, Namurin, Zeelandin ja Zutphenin kreivi. Kaarle V:n valtakuntaan lukeutui nykyisen Espanjan, Etelä-Italian, Saksan, Itävallan ja Hollannin lisäksi myös Espanjan kruunulle hankitut siirtomaat vastalöydetyllä Uudella mantereella ja siirtokunnat Afrikassa ja Aasiassa.

< HURJAT TATAARIT

Toisin kuin voisi kuvitella, muslimien siirtotyöläisyys Euroopassa ei ole mikään uusi asia. Jo 1200-luvulla tataarit kävivät nykyisen Itä-Puolan ja Liettuan alueella palvelemissa Liettuan suuriruhtinaita palkkasotureina. He saivat säilyttää sunnilaisen islaminuskonsa vastineeksi sotapalveluksestaan. Alkuun tataarit palasivat palveluksensa suoritettuaan takaisin kotiseuduilleen, mutta 1300-luvun loppuvuosina heitä alettiin myös asuttaa alueelle pysyvästi. Lipkan tataareina tunnetuista maahanmuuttajista tuli Puola-Liettuan kuningaskunnan uskollista sotaväkeä, joka osallistui omana joukkonaan myös Grunwaldin taisteluun vuonna 1410. Niin hurjina sotureina heitä pidettiin, että Puola-Liettuan voitto saksalaisista pantiin aikanaan tataarien piikkiin.

_ Olli Hakkarainen

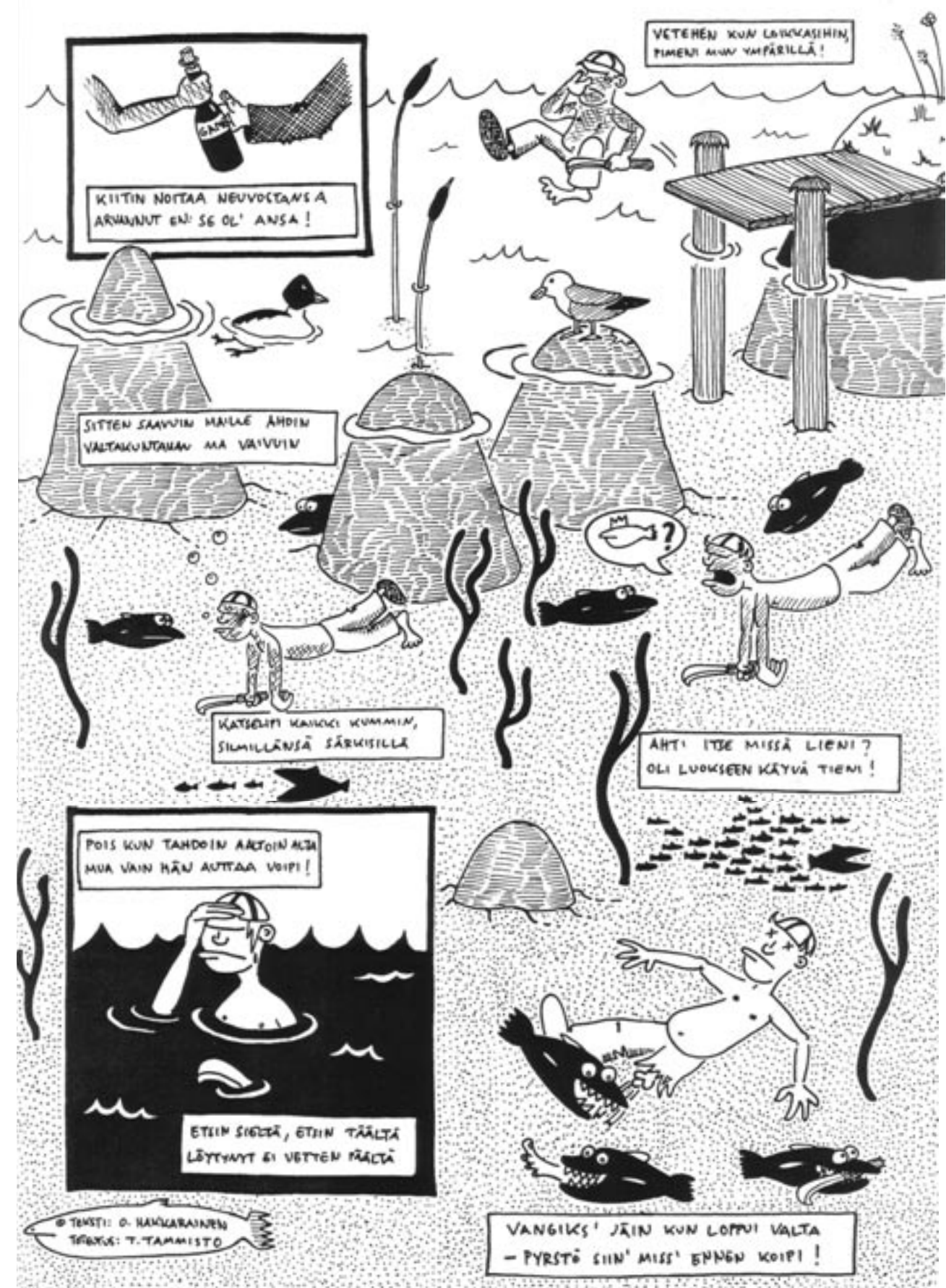
PYHÄLLÄ ASIALLA >

Siirtotyöläiset ovat nousseet kuuluisiksi sotureiksi myös muualla. Paavin sveitsiläiskaarti, joka perustettiin jo 1506, on siitä asti puolustanut Vatikaania. Nykyisin se on Pyhän istuimen ainoa sotilaallinen osasto. Sveitsiläiskaartin koko on vaihdellut eri aikoina, alkuun paavinistuini halusi 200 miehen vahvuisen osaston, mutta nykyään määrä on supistunut sataan. Kaarti ei ole osallistunut taistelutoimiin enää vuosisatoihin, mutta on se joutunut seremonialliset velvollisuutensa ylittäviinkin toimiin aikanaan. Pahimman iskunsa se koki puolustaessaan Roomaa vuonna 1527, kun 147 189 kaartilaisesta kuoli. Kaarti puolusti Vatikaania taistelussa Kaarle V:n joukkoja vastaan suojatessaan paavi Clement VII:n pakoa näiden ryöstäessä Roomaa.

JOUKO JOUTAVAINEN

TARINA Olli Hakkarainen
KUVITUS Tuomas Tammisto

Uutiset

Hiiden hirven hiihdon tulokset

Reipasta 9.3.2006 pidettyä muinaishiihtotapahtumaa suosi tänä vuonna hyvä ja aurinkoinen keli. Joukkueita hiihtoviestikilpailussa oli seitsemän, sudet mukaanlukien.

Kaksoisvoiton kuittasi Viikinkiajan laiva ry. kahden joukkueen voimin, kun taas Harmaasudet ry. joutui tyytymään neljänteen sijaan. Varustepalkinnon voitti Hollolan keskiaika.

Sijat:

1. Sotkan miehistö I
2. Sotkan miehistö II
3. Ango ry
4. Harmaasudet
5. Hollolan keskiaika
6. Elävä keskiaika
7. Nefa-Helsinki ry

Lisätietoja tapahtumasta
<http://www.sommelo.fi/>

Mättötreenejä koko toukokuun

Kuten otsikkokin kertoo, treenit jatkuvat läpi koko toukokuun, eli viimeiset treenit pidetään ti 30.5. Vielä ehtii siis hioa taistelukykyänsä teräkkuntoon kesää varten. Kesällä pyritään järjestämään erinäköisiä ja -kokoisia taistelutapahtumia kaikille halukkaille, mutta niistä tiedotetaan sitten erikseen. Treenit alkavat uudelleen syyskuun alussa.

Taistelutreenit tiistaisin klo 17 Oulunkylän nuorisotalolla. Yhteislähtö Rautatieasemalta ns. Legendaariselta (Minuuttibaarin ja R-kioskin välistä) klo16.30.

Lisätietoja
Johannes Leppä p. 044-7983500, johannes.leppa@helsinki.fi

Hatka

27. – 28.5.2006 Kaskisten viikinkimarkkinat

Viking Historical Society Black Ravensin ja Kaskisten kaupungin järjestämät viikinkiaikaiset markkinat. Tiedossa ainakin jousiammuntanäytöksiä, taisteluharjoituksia sekä pari- ja joukkotaisteluja.

27. – 28.5.2006 Itä-Helsingin Meripäivät

Puotilan kartanon pihapiirissä järjestettävä kaupunginosatapahtuma, vastuussa Puotila-seura ry. Yhdistys ei ota osaa.

Lisätietoja
<http://www.kaupunginosat.net/vartiokyla/elavoitys/festtausta1.htm>

16. – 18.6.2006: Euran muinaismarkkinat

Mannilan Härkänummen viikinkikylässä pidettävät muinaismarkkinat, joille osallistuminen on Harmaasuilta perinteistä.

Lisätietoja
<http://www.eura.fi/tapahtumat/index.htm>

30.6. – 2.7.2006 Fotevikenin viikinkimarkkinat

Viikinkiaikaiset markkinat Ruotsin Skånessa, Höllvikenin kunnassa. Fotevikingen 2003 -tapahtuma jäi mieleen mainiona kokemuksena. Paikalla on paljon ostettavaa ja katsottavaa sekä ulkomaisia historian harrastajia.

Lisätietoja
<http://www.foteviken.se/>

15. – 16.7.2006: Grundwaldin taistelu

Vuosittain elävöitettävä taistelu Puolassa. Konsta Nikkanen kokoaa joukkiota Suomesta. Sitova ilmoittautuminen kuun loppuun mennessä niiltä, jotka haluavat taistelevan esim. jousiampujana. Ilmoittautua voi vaikka ei ihan varma vielä olisikaan mukaan pääsemisestään: epävarmuustekijöistä kannattaa tietenkin mainita rehellisesti heti ilmoittautumisen yhteydessä. >>

Lisätietoja
<http://www.grunwald1410.pl/> (Puolaksi)
<http://www.campbabylon.com/> (Englanniksi tulossa)

Ilmoittautuminen
konsta.nikkanen@espoo.fi

19. – 23.7.2006: Historiaiyhdistysten yhteisleiri

Elävä Keskiaika ry:n järjestämä jokavuotinen leiri pidetään Lujakalliossa, Hämeessä. Ilmoittautuminen ei ole vielä alkanut ja lisätietoa mm. ohjelmasta saadaan syksyn kuluessa. "Leiri on historiallinen leiri joka on suunnattu useammalle historian elävöittämiselle. Kutsuttuja ovat Harmaasudet, SCA eli Suomen Keskiaikaseura, Viikinkiajan Laiva ry, Sommelo ry, WarusSeppäin Kilta ry, Alasin ry ja Vapaakompania." Tästä lähtien Yhteisleiri on aina joka vuosi viikolla 29.

Lisätietoja
<http://www.keskiaika.org/yhteisleiri06>
ladyserafina@hotmail.com

28. – 29.7.2006: Saltvikenin viikinkimarkkinat

Viikinkimarkkinat Ahvenanmaalla. Järjestäjänä Fornförening Fibula.

Lisätietoja
<http://www.aland-vikingar.com/start.con>

11. – 13.8.2006 Ropecon 2006

Espoon Dipolissa järjestettävä jokavuotinen roolipelitapahtuma, johon saapuu harrastajia ympäri Suomea.

Lisätietoja
www.ropecon.fi/

2. – 3.9.2006: Pukkisaaren muinaismarkkinat

Kahdeksannet muinaismarkkinat, tänä vuonna poikkeuksellisesti syyskuussa.

Lisätietoja
<http://www.sommelo.fi/>

